

Hvorfor er vi (STL) til? (Gjestebud 2025)

Kjære venner! Når vi samles til årets Gjestebud, gjør vi det ikke bare for å ha mange viktige samtaler, slik vi hvert år har hatt, men også for å minne oss selv på hvorfor vi er til. Det siste året har dessverre gitt oss mange påminnelser om nettopp det.

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn surfer på mange triste bølger og trender. STL har blitt en svært viktig organisasjon, en møteplass og et nettverk. Jeg vil bare nevne noen få eksempler, for siden sist vi hadde Gjestebud her i rådhuset, bare elleve måneder siden, har det beklageligvis vært altfor mange kriser og tragiske hendelser både her og i verden ellers:

Eks 1: Bevæpnet politi og sperringer møtte deltakerne da man samlet seg til bønn i synagogen i Oslo for ikke lenge siden. Tryggheten i bønn – som burde vært en selvfølge – ble beskyttet av uniformer og våpen.

Eks 2: I august opplevde vi et grusomt drap på Tamima Nibras Juhar, som igjen rystet minoritetsmiljøer over hele landet. STL sto frem med ordene: «Vi står sammen i kampen for minoriteters trygghet» og markerte dette flere steder i Norge, også her på torget i Skien.

Eks 3-5: Samtidig – på andre kontinenter – har kirker, moskeer og templer vært mål for voldshandlinger i Nigeria, Pakistan og Filippinene. FN kalte det et globalt angrep på «the right to pray safely».

Eks 6: I USA i delstaten Utah, ble den konservative aktivisten Charlie Kirk skutt og drept under et åpent arrangement. Man kan mene mye om måten han ganske sikkert provoserte mange, men ytringsfriheten fikk et dramatisk skudd for bauen. Det ser vi ikke minst i den opphetede og polariserte debatten som fulgte rett etter, både i sosiale medier og i nyhetene. Det var et politisk mord – men også et angrep på retten til å tro, mene og tale fritt.

Eks 7: Og for bare noen uker siden ble fire mennesker drept og åtte skadet da en mann stormet et kirkebygg i min kirke og tro, Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige, i Michigan, USA. Han skjøt på mine trosfeller og brant ned kirkebygget.

På den ene eller andre måten. Om det er krig eller terror, er disse hendelsene høyst personlig for mange av oss her i rommet. Regjeringens nye strategi for et livssynsåpent samfunn (2025–2030) sier det klart:

«Det skal være trygt å samles i bønn – i en moské, et tempel eller en kirke.»

Men denne setningen er ikke et uttrykk for at alt er trygt. Den er en erkjennelse av at tryggheten må beskyttes, og det må noen arbeide aktivt for når vi går fra den ene

hendelsen til den neste i dagens samfunn. (PST melder at religiøse bygg og grupper er potensielle mål for ekstremisme.) I handlingsplanen mot antisemittisme leser vi at mange fortsatt unngår å bære jødiske symboler offentlig av frykt for trakassering.

Og derfor er det altså at vi er til. Vi i STL øker aktivitetsnivået mot de unge i Grenland. Hvert år snakker vi nå med tusenvis av skoleelever fra barneskole, ungdomsskole og til videregående avgangselever. Vårt nyopprettede ungdomsråd som har gitt seg selv navnet «Dialogløfterne» har vi også noen ledere til stede i kveld. De har tatt mål av seg å møte ALLE skoleelevene i hele Grenland neste skoleår. Tenk det! Vi er for alvor i ferd med å nå ut til mange mennesker.

Dersom du ønsker å vite helt konkret alt vi har gjort gjennom året er foreningsmøtet stedet å besøke. Jeg tar ikke den listen, nå.

Alt dette er uttrykk for samme oppdrag: Å verne menneskeverdet i praksis. Å gjøre forskjellighet til styrke. Å være det største og viktigste beredskapsnettverket Skien kommune og Porsgrunn kommune har.

La meg avslutte årets budskap om at vi fortsetter å vokse. Det er fremdeles noen tros- og livssynssamfunn som ikke er medlem i STL, men det er oppgaven vi har gitt oss selv.

- Vi er til fordi hat ikke forsvinner av seg selv.
- Vi er til fordi frykt ikke blir mindre ved stillhet.
- Vi er til fordi samfunnet sårt trenger møteplasser der man snakker sammen med respekt for hverandre.
- For at livssyn skal kunne uttrykkes uten frykt.
- For at samtalen aldri skal stilne.

Kjære venner, måtte dette årets gjestebud minne oss om at trygghet i bønn ikke bare er et politisk mål, men en test på vår evne til å leve med mangfold. Og så lenge den tryggheten trues, vil vi – STL – være til.

E. Vidar Top
Styreleder